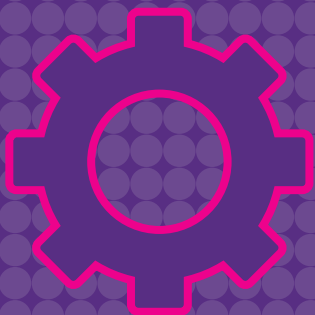

ATNAUJINTAS KIBERNETINIO SAUGUMO ĮSTATYMAS

Ką turi žinoti kiekvienas
organizacijos vadovas

KONSULTUOKITĖS:

www.kam.lt, www.nksc.lt ir nis2@kam.lt

Maketavo KAM bendrųjų reikalų departamento Vaizdinės informacijos skyrius,
Vilnius, Totorių g. 25, LT-01121. Spausdino LK Karo kartografijos centras, Kauno r.,
Domeikava, Muitinės g. 4, LT-54359. www.kam.lt

KRAŠTO APSAUGOS
MINISTERIJA

Kodėl kibernetinis saugumas tapo svarbiu ES ir Lietuvos prioritetu

Europoje kibernetinių atakų skaičius 2023–2024 m. toliau auga ir jos darosi vis sudėtingesnės. Daugiausia atakų buvo susijusios su paslaugų nepasiekiamumu (angl. *distributed denial of service* (DDoS)) ir duomenis šifruojančios programinės įrangos (angl. *ransomware*) grėsmėmis. Toliau auga duomenų vagystės, socialinės inžinerijos principais grįstų atakų (angl. *phishing*) ir tiekimo grandinės pažeidimų atvejų skaičius. Piktavaliai dažniau taikosi į smulkųjį ir vidutinį verslą bei viešąjį sektorių, o dėl aštrėjančios geopolitinės situacijos taikiniu tampa ir kritinė infrastruktūra.

TIS 2 direktyva ir Kibernetinio saugumo įstatymas

ES priimtos Tinklų ir informacinių sistemų direktyvos (TIS 2) nuostatos yra perkeltos į atnaujintą Kibernetinio saugumo įstatymą, kuris įsigalios nuo 2024 m. spalio 18 d. TIS 2 direktyvos tikslas – padidinti ES svarbiuose sektoriuose veikiančių organizacijų tinklų ir informacinių sistemų kibernetinį atsparumą, o įvykus kibernetiniam incidentui – efektyviau suvaldyti sukeltą žalą.

Kuo tai svarbu Jūsų organizacijai

Jei Jūsų organizacija veikia viename iš Kibernetinio saugumo įstatyme / TIS 2 direktyvoje nurodytų sektorių, pavyzdžiui, energetikos, transporto, sveikatos, maisto gamybos ir kt., Jums bus privaloma užtikrinti kibernetinio saugumo reikalavimus, t. y. patvirtinti kibernetinio saugumo politikos dokumentus, periodiškai analizuoti ir valdyti savo kibernetinio saugumo rizikas, priskirti už kibernetinį saugumą atsakingus asmenis, valdyti kibernetinio saugumo incidentus ir apie juos teikti ataskaitas, užtikrinti savo tiekimo grandinės saugumą, diegti technines kibernetinio saugumo priemones ir kt.

Atsakomybės ir baudos

Organizacijos vadovas privalo užtikrinti, kad jo organizacija laikytųsi kibernetinio saugumo reikalavimų. Už reikalavimų nevykdymą ar kitus pažeidimus Nacionalinis kibernetinio saugumo centras prie Krašto apsaugos ministerijos gali skirti įvairias poveikio priemones: laikiną vadovo nušalinimą nuo pareigų, laikiną veiklos sustabdyimą ir baudas iki 10 mln. eurų arba iki 2 proc. bendros pasaulinės metinės apyvartos.

Veiksmai, kurių reikia imtis pirmiausia

1 Įsivertinti, ar Jūsų organizacija patenka į Kibernetinio saugumo įstatymo reguliavimo sritį

Dėmesį turi atkreipti tie vadovai, kurių organizacija veikia sektoriuose, kurie Kibernetinio saugumo įstatyme yra išskirti kaip itin svarbūs ES socialinei ir ekonominei gerovei (įstatymo 1 ir 2 priedai).

Pagal bendrą taisyklę yra svarbus organizacijos dydžio kriterijus, todėl dėmesį atkreipti pirmiausia turėtų visos vidutinės ir didelės įmonės, veikiančios arba teikiančios paslaugas minėtuose sektoriuose. Mažos ir labai mažos įmonės į Kibernetinio saugumo reguliavimo sritį bus įtraukiamos tik išimtiniais atvejais, pavyzdžiui, kai tokios įmonės yra vieninteliai paslaugų teikėjai arba kai paslaugų teikimo sutrikimas gali turėti reikšmingų pasekmių visuomenės saugumui arba visuomenės sveikatai ir pan.

2 Pradėti ruoštis atitikti kibernetinio saugumo reikalavimus jau dabar

Pagal bendrą taisyklę Kibernetinio saugumo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatos pradėdamos taikyti nuo 2024 m. spalio 18 d. Tačiau organizacijų ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų įgyvendinimo priežiūra identifikuotiems kibernetinio saugumo subjektams bus pradėta ne anksčiau kaip po 12 mėnesių, skaičiuojamų nuo jų įtraukimo į Kibernetinio saugumo subjektų registrą momento. Siūlome nedelsti ir jau dabar pradėti ruoštis atitikti Kibernetinio saugumo įstatyme nustatytus kibernetinio saugumo reikalavimus. Ankstyvas pasiruošimas ne tik leidžia sutaupyti, bet ir gauti kokybiškesnes paslaugas bei paruošti ir (ar) pasamdyti geresnius specialistus.

3 Suburti komandą informacijos saugos valdymo sistemai diegti savo organizacijoje

Kibernetinio saugumo reikalavimų įgyvendinimas – tai komandinis darbas tiek planuojant ir pradedant reikalavimų diegimo darbus, tiek vėliau užtikrinant reikalavimų atitiktį operacinėje

veikloje. Rekomenduojame, kad tokią komandą organizacijoje sudarytų už įvairius saugumo aspektus atsakingi darbuotojai, pavyzdžiui, informacijos saugumo pareigūnas (angl. *Chief Information Security Officer* (CISO)), fizinės saugos, reagavimo į kibernetinius incidentus specialistas (arba turima Saugumo operacijų centro (angl. *Security Operations Center* (SOC)) komanda), teisininkas ir (ar) atitikties pareigūnas, už kibernetinio saugumo mokymus ir kibernetinio saugumo kultūrą atsakingas koordinatorius ir kt.

Kibernetinio saugumo vadovas yra ta pareigybė organizacijoje, kurią organizacijos vadovas privalės paskirti pagal atnaujinto Kibernetinio saugumo įstatymo reikalavimus.

4 Pradėti kurti kibernetinio saugumo kultūrą savo organizacijoje

Kibernetinės higienos praktika organizacijoje ir reguliarius kibernetinio saugumo mokymai yra vienas iš Kibernetinio saugumo įstatymo reikalavimų, už kurių laikymąsi atsakingas organizacijos vadovas. Viena iš organizacijoje paskirto kibernetinio saugumo vadovo atsakomybių bus organizuoti ir vykdyti kibernetinio saugumo mokymus: visi organizacijos darbuotojai privalės dalyvauti kibernetinės higienos mokymuose, išklausti kitas svarbias kibernetinio saugumo aktualijas. Be to, ir pats organizacijos vadovas (valdymo organų nariai) privalės ne rečiau kaip kartą per 2 metus išklausti kibernetinio saugumo mokymus.

5 Stebėti ir užtikrinti tiekimo grandinės saugumą

Kibernetinio saugumo įstatyme daug dėmesio skiriama tiekimo grandinėms. Tiekimo grandinėse atsirandančios spragos šiuo metu kelia dideles grėsmes, todėl kibernetinio saugumo subjektai turės kelti saugumo reikalavimus ir tiekimo grandinės tiekėjams ar rangovams. Todėl, norėdama teikti paslaugas, tokia iš pirmo žvilgsnio į įstatymo reguliavimo apimtį nepatenkanti įmonė turės atitikti Kibernetinio saugumo įstatymo reikalavimus.